

A

BAHARUDDIN HASSAN & ANOR**lwn.****PP**

B

MAHKAMAH RAYUAN, PUTRAJAYA

LOW HOP BING HMR

KN SEGARA HMR

SULAIMAN DAUD HMR

[RAYUAN JENAYAH NO: K-05-13-2006]

C

2 APRIL 2009

D

UNDANG-UNDANG JENAYAH: Akta Dadah Berbahaya - Seksyen 39B(1)(a) - Mengedar kanabis - Rayuan terhadap sabitan dan hukuman gantung sampai mati - Sama ada hakim bicara tersalah arah menimbangkan keterangan kes pendakwaan - Penemuan dan identiti barang-barang kes - Keterangan saksi-saksi pendakwaan - Ketidakarahan - Sama ada sabitan dan hukuman harus dibatalkan

E

PROSEDUR JENAYAH: Rayuan - Rayuan terhadap sabitan dan hukuman - Sama ada hakim bicara tersalah arah menimbangkan keterangan kes pendakwaan - Penemuan dan identiti barang-barang kes - Keterangan saksi-saksi pendakwaan - Ketidakarahan - Sama ada sabitan dan hukuman harus dibatalkan

F

PROSEDUR JENAYAH: Saksi - Kredibiliti - Keterangan saksi-saksi pendakwaan - Sama ada hakim bicara gagal memberikan pertimbangan kehakiman ke atas keterangan berkaitan dengan barang-barang kes - Percanggahan dalam keterangan

G

PROSEDUR JENAYAH: Barang-barang kes - Keterangan - Identiti barang-barang kes - Percanggahan dalam keterangan saksi-saksi pendakwaan - Sama ada terdapat keraguan dalam barang-barang kes - Sama ada hakim bicara tersalah arah

H

KETERANGAN: Saksi - Kredibiliti - Keterangan saksi-saksi pendakwaan - Sama ada hakim bicara gagal memberikan pertimbangan kehakiman ke atas keterangan berkaitan dengan barang-barang kes - Percanggahan dalam keterangan

I

KETERANGAN: Barang kes - Identiti barang-barang kes - Percanggahan dalam keterangan saksi-saksi pendakwaan - Sama ada terdapat keraguan dalam barang-barang kes - Sama ada hakim bicara tersalah arah

Kedua-dua perayu/tertuduh telah dituduh bersama melakukan kesalahan mengedar dadah berbahaya, iaitu 17.239 gram kanabis, di bawah s. 39B(1)(a) Akta Dadah Berbahaya ('Akta') dibaca bersama s. 34 Kanun Keseksaan. Kedua-dua tertuduh telah ditangkap dalam satu serbuan yang diketuai oleh Ketua Inspektor Idros Ismail ('SP5') dan dadah tersebut telah dijumpai dalam kereta yang dipandu dan ditumpang oleh mereka. Kedua-dua tertuduh menafikan dadah yang dijumpai dalam but kereta itu adalah milik mereka. Mereka turut menafikan mempunyai apa-apa pengetahuan tentang dadah yang dipersoalkan itu. Di akhir perbicaraan kedua-dua mereka telah didapati bersalah dan disabitkan atas pertuduhan, dan dijatuhkan hukuman gantung sampai mati. Mereka merayu terhadap sabitan dan hukuman kedua-duanya. Ia dihujahkan oleh kedua-dua tertuduh bahawa hakim bicara telah tersalah arah dalam menilai dan menimbang keterangan kes pendakwaan, khususnya yang berkaitan dengan penemuan dan identiti barang-barang kes. Penghujahan mereka tertumpu kepada dua aspek utama, iaitu: (i) terdapat keraguan dalam identiti barang-barang kes iaitu, antara lain, identiti bakul plastik yang dikatakan bekas tempat dadah tersebut ditemui, P8, dan percanggahan keterangan dalam penyediaan senarai bongkar; dan (ii) penilaian hakim bicara ke atas kredibiliti keterangan saksi-saksi pendakwaan, iaitu SP5 dan pegawai penyiasat Ketua Inspektor Saari Yaakob ('SP7'), berkaitan dengan penemuan barang-barang kes tersebut. Dua persoalan telah dibangkitkan. Pertama, tempat sebenar dadah tersebut ditemui dan, kedua, kedudukan "alaf speaker" di antara tempat duduk belakang kereta dengan bahagian but semasa serbuan dilakukan.

Diputuskan (membenarkan rayuan kedua-dua tertuduh; sabitan dan hukuman ke atas kedua-dua tertuduh dibatalkan, dan mereka dibebaskan dan dilepaskan dengan sewajarnya)

Oleh Sulaiman Daud HMR menyampaikan penghakiman mahkamah:

(1) Hakim bicara bukan sahaja telah gagal memberikan pertimbangan kehakiman (judicial appreciation) ke atas keterangan saksi-saksi pendakwaan berkaitan dengan identiti barang-barang kes tetapi juga telah gagal mengarahkan perhatiannya kepada beberapa percanggahan dalam keterangan saksi-saksi tersebut. Percanggahan dalam keterangan mereka mengenai masa dan tempat sebenar senarai bongkar disediakan

- A dan keraguan tentang identiti bakul plastik P8 sudah tentu boleh mempengaruhi keputusan hakim bicara dalam menentukan sama ada terdapat keraguan dalam identiti barang-barang kes yang dimaksudkan. (perenggan 57)
- B (2) Begitu juga kegagalan hakim bicara menimbangkan percanggahan keterangan mengenai tempat sebenar dadah yang dipersoalkan dijumpai, dan kegagalan untuk menguji keterangan SP5 dan SP7 mengenai, atas fakta-fakta, kedudukan “alaf speaker” kereta semasa dadah itu dijumpai dengan gambar P4I-4K serta kemungkinan-kemungkinan lain yang disebut terdahulu jelas menunjukkan hakim bicara telah gagal menjalankan suatu penilaian maksimum ke atas keterangan kes pendakwaan. Kedudukan sebenar “alaf speaker” kereta semasa dadah yang dipersoalkan itu ditemui adalah relevan dalam menimbangkan sama ada kedua-dua tertuduh mempunyai apa-apa pengetahuan mengenai dadah yang dikatakan dijumpai dalam kereta tersebut. Sehubungan dengan itu isu ini juga relevan dalam menimbangkan motif SP5 dan SP7 memberikan keterangan yang diberikan itu. (perenggan 58 & 59)
- C
- D
- E (3) Atas alasan-alasan yang disebut terdahulu, terdapat beberapa ketidakarahan (non-direction) oleh hakim bicara terhadap keterangan-keterangan yang dikemukakan oleh pihak pendakwa yang jika diberi perhatian jelas menunjukkan kelemahan dalam kes pendakwaan. Ketidakarahan sedemikian juga terjumlah kepada suatu salah arah yang serius. Pada prinsip amnya mahkamah akan membatalkan sesuatu sabitan jika berlaku salah arah yang serius, lebih-lebih lagi dalam rayuan sekarang ini di mana kedua-dua tertuduh telah disabitkan atas suatu kesalahan yang membawa hukuman mati mandatori. *Gooi Loo Seng v. PP* (diikuti). (perenggan 60 & 61)
- F
- G

Kes-kes yang dirujuk:

- Ahmad Najib Aris v. PP* [2007] 2 CLJ 229 CA (**dirujuk**)
- Gnanasegaran Pararajasingam v. PP* [1997] 4 CLJ 6 CA (**dirujuk**)
- H *Gooi Loo Seng v. PP* [1993] 3 CLJ 1 SC (**diikuti**)
- In Gan Yook Chin (P) & Anor v. Lee Ing Chin @ Lee Teck Seng & Ors* [2005] 2 MLJ 1 (**dirujuk**)
- Lee Ing Ching v. Gan Yook Chin & Anor* [2003] 2 CLJ 19 CA (**dirujuk**)
- Looi Kow Chai & Anor v. Public Prosecutor* [2003] 1 CLJ 734 CA (**dirujuk**)
- I *PP v. Dato’ Seri Anwar Ibrahim (No 3)* [1999] 2 CLJ 215 HC (**dirujuk**)

Perundangan yang dirujuk:

Dangerous Drugs Act 1952, s. 39B(1)(a)

Evidence Act 1950, s. 90A(1), (2), (6)

Penal Code, s. 34

Bagi pihak perayu - R Shankar; T/n R Shankar Ghandi & Assoc

Bagi pihak responden - Eddie Yeoh TPR

[Rayuan dari Mahkamah Tinggi, Alor Star; Perbicaraan Jenayah No: 45-35-2002]

[Nota Pengarang: Bagi penghakiman Mahkamah Tinggi, sila rujuk kepada PP lwn. Baharuddin Hassan & Anor [2005] 1 LNS 418.]

Dilaporkan oleh Suresh Nathan

PENGHAKIMAN**Sulaiman Daud HMR:**

[1] Kedua-dua perayu Baharuddin bin Hassan (tertuduh pertama) dan Rosli bin Harun (tertuduh kedua) telah dituduh bersama melakukan kesalahan mengedar dadah berbahaya, iaitu 17.239 gram cannabis, di bawah s. 39B(1)(a) Akta Dadah Berbahaya 1952 (“ADB”) dibaca bersama s. 34 Kanun Keseksaan. Di akhir perbicaraan kedua-dua mereka telah didapati bersalah dan disabitkan atas pertuduhan, dan dijatuhkan hukuman gantung sampai mati. Mereka merayu terhadap sabitan dan hukuman kedua-duanya.

[2] Kami telah mendengar rayuan ini pada 3 Disember 2008. Setelah meneliti dan menimbangkan penghujahan kedua-dua belah pihak, kami berpuas hati, berdasarkan keterangan di hadapan mahkamah, bahawa sabitan ke atas kedua-dua tertuduh tidak boleh dipertahankan. Lantaran itu kami dengan sebulat suara telah membenarkan rayuan mereka, dan seterusnya telah membatalkan sabitan dan hukuman yang dikenakan.

Kes Pendakwaan

[3] Kes pihak pendakwa bolehlah diringkaskan seperti berikut. Pada 22 Oktober 2001 jam lebih kurang 9.45 pagi, satu pasukan polis yang terdiri daripada lapan orang anggota dengan diketuai oleh Ketua Inspektor Idros bin Ismail (SP5) telah membuat pemerhatian di kawasan stesen bas Shahab Perdana, Alor Star untuk mengesan sebuah kereta yang dinaiki oleh dua orang lelaki Melayu yang disyaki terlibat dalam aktiviti pengedaran dadah. Mereka telah berpecah dalam dua kumpulan.

- A [4] Pada jam lebih kurang 12.05 tengah hari, SP5 telah melihat sebuah kereta Proton Satria berwarna merah dengan nombor pendaftaran BEF 780 yang dipandu oleh seorang lelaki Melayu memasuki kawasan itu melalui Jalan Shahab 5. Kereta itu menghala ke penghujung jalan sebelum berpatah balik dan berhenti
- B di hadapan kedai “SONY”. Ketika itu SP5 berada kira-kira 25 meter daripada kereta itu.
- [5] Melihat kereta itu berhenti, SP5 dan anggota pasukannya telah menghampirinya. Dia memperkenalkan dirinya sebagai “polis”.
- C Kedua-dua pemandu dan penumpang kereta itu telah cuba melarikan diri tetapi telah berjaya ditangkap di tempat yang berhampiran. Pemandu kereta itu adalah tertuduh pertama manakala tertuduh kedua adalah penumpangnya. SP5 turut menjumpai dua kunci (P18A-18B) dalam poket seluar tertuduh
- D pertama.
- [6] Kedua-dua tertuduh telah dibawa ke kereta itu. SP5 kemudiannya telah memberikan kunci yang dijumpai itu kepada tertuduh kedua untuk membuka boot kereta. Setelah boot kereta
- E dibuka, SP5 mendapati di dalamnya satu bakul plastik berwarna merah jambu mengandungi 18 ketul daun-daun kering disyaki ganja disalut dengan plastik lutsinar.
- [7] SP5 seterusnya telah membawa kedua-dua tertuduh dan barang-barang kes yang masih berada dalam boot kereta ke
- F Jabatan Narkotik, Alor Star. SP5 dan dua orang anggotanya telah menaiki kereta itu bersama-sama kedua-dua tertuduh. Setelah sampai di Jabatan Narkotik, SP5 telah membawa kedua-dua tertuduh dan barang-barang kes ke Bilik Gerakan di mana dia telah
- G membilang jumlah paket plastik tersebut dan membuka kandungannya di hadapan kedua-dua tertuduh.
- [8] SP5 kemudiannya telah menandakan barang-barang kes dengan marker dakwat merah, dan menyerahkan kedua-dua tertuduh dan barang-barang kes tersebut kepada pegawai penyiasat
- H Ketua Inspektor Saari bin Yaakob (SP7).
- [9] SP7 telah membawa kedua-dua tertuduh dan barang-barang kes ke pejabatnya di Bahagian Narkotik, Kota Star. Seterusnya SP2, atas arahan SP7, telah mengambil gambar kereta (P4A-P4K)
- I dan barang-barang kes (P3A-P3G).

[10] Pada 24 Oktober 2001, SP7 telah menyerahkan barang-barang kes kepada ahli kimia (SP4) di Jabatan Kimia, Pulau Pinang. Dia telah diberikan oleh SP4 resit akuan terima dalam bentuk cetakan komputer (P5). A

[11] Pada 30 April 2002, SP7 telah menerima daripada SP4, tiga salinan laporan kimia No. Makmal 3013/01 dan dua bungkusan barang-barang kes bertanda "E" dan "EA". B

[12] SP4 telah mengesahkan, berdasarkan hasil analisisnya, bahawa bahan-bahan tumbuhan tersebut adalah cannabis dengan berat bersih 17,239 gram, iaitu sejenis dadah yang tersenarai dalam Jadual Pertama ADB. C

[13] Di akhir kes pendakwaan, hakim bicara telah memutuskan bahawa pihak pendakwa telah berjaya membuktikan kes *prima facie* terhadap kedua-dua tertuduh, dan seterusnya mereka telah diperintahkan untuk membela diri sebagaimana pertuduhan. D

Kes Pembelaan

[14] Kedua-dua tertuduh telah memberikan keterangan secara bersumpah yang bolehlah diringkaskan seperti berikut: E

(i) Tertuduh Pertama

[15] Sehari sebelum ditangkap, iaitu pada 21 Oktober 2001, dia telah pergi ke rumah Sam dengan memandu kereta Nissan Sunny. Dia dan Sam kemudiannya telah pergi ke Taman Selera PKNK, Alor Star di mana Sam telah berjumpa dengan dua orang lelaki. F

[16] Dia dan Sam kemudiannya telah beredar dari situ dan memasuki Lebuhraya Utara-Selatan dengan diikuti oleh kedua-dua lelaki tersebut dalam sebuah kereta lain. Mereka telah berhenti di suatu kawasan rehat sebelum TOL Jitra. Kedua-dua lelaki itu turut berhenti. Dia melihat Sam mengambil dua kotak putih daripada dua lelaki itu dan memasukkannya ke dalam boot kereta Nissan Sunnynya. G H

[17] Dalam perjalanan pulang, kereta Nissan Sunny itu telah kehabisan minyak berhampiran dengan rumah kawannya Rosli, iaitu tertuduh kedua. Dia telah meminjam kereta Proton Satria tertuduh kedua untuk beli minyak. Namun enjin kereta Nissan Sunny itu masih tidak dapat dihidupkan. Sam kemudiannya telah meminjam I

- A kereta tertuduh kedua dan meninggalkan tempat itu. Dia menunggu di rumah tertuduh kedua. Ketika itu tertuduh kedua telah memberitahunya bahawa kereta Proton Satria itu untuk dijual dan memintanya mencari pembeli.
- B [18] Sam telah balik semula ke rumah itu pada jam lebih kurang 12.30 malam. Sebelum itu dia telah berjaya menghidupkan semula enjin kereta Nissan Sunnynya. Semasa dalam perjalanan pulang dia telah memberitahu Sam bahawa kereta Proton Satria tertuduh kedua itu untuk dijual.
- C [19] Keesokan harinya pada 22 Oktober 2001 dia telah menerima panggilan telefon daripada Sam memberitahunya ada kawannya yang berminat untuk membeli kereta tertuduh kedua itu dan memintanya membawa kereta itu ke Shahab Perdana.
- D [20] Dia telah pergi semula ke rumah tertuduh kedua yang telah bersetuju untuk berjumpa dengan Sam di Shahab Perdana untuk tujuan jual beli kereta tersebut. Setelah berada di Shahab Perdana dia telah menerima panggilan telefon daripada Sam memintanya pergi ke kedai "SONY". Setelah sampai di hadapan kedai itu mereka telah turun kereta. Mereka kemudiannya telah diserbu oleh sekumpulan lelaki yang tidak dikenali setelah berjalan beberapa meter. Dia cuba melarikan diri tetapi telah ditangkap.
- E

(ii) Tertuduh Kedua

- F [21] Tertuduh kedua menyatakan dia telah berjumpa dengan tertuduh pertama pada malam 21 Oktober 2001 apabila tertuduh pertama datang ke rumahnya bersama-sama Sam setelah keretanya kehabisan minyak. Keteranganannya tentang apa yang berlaku pada malam 21 Oktober 2001 itu adalah sama seperti yang telah diberikan oleh tertuduh pertama, termasuk meminta tertuduh pertama mencari pembeli bagi keretanya itu.
- G
- [22] Pada 22 Oktober 2001, tertuduh pertama telah datang semula ke rumahnya dan memberitahunya bahawa ada kawan Sam yang berminat untuk membeli keretanya. Dia telah mengikut tertuduh pertama ke Alor Star untuk berjumpa Sam di Shahab Perdana bagi urusan jual beli keretanya. Di sana dia telah ditangkap oleh orang-orang yang memperkenalkan diri mereka sebagai polis.
- H
- I

[23] Kedua-dua tertuduh menafikan dadah yang dijumpai dalam boot kereta itu adalah milik mereka. Mereka turut menafikan mempunyai apa-apa pengetahuan tentang dadah yang dipersoalkan itu. A

[24] Di akhir kes pembelaan, hakim bicara telah menolak pembelaan kedua-dua tertuduh dan memutuskan pihak pendakwa telah berjaya membuktikan kesnya dengan melampaui keraguan yang munasabah. B

[25] Dalam rayuan ini, Encik R. Shankar, peguam terpelajar bagi kedua-dua tertuduh menghujahkan bahawa hakim bicara telah tersalah arah dalam menilai dan menimbangkan keterangan kes pendakwaan, khususnya yang berkaitan dengan penemuan dan identiti barang-barang kes. Penghujahan beliau tertumpu kepada dua aspek utama, iaitu, pertama, terdapat keraguan dalam identiti barang-barang kes; dan kedua, penilaian hakim bicara ke atas kredibiliti keterangan saksi-saksi pendakwaan berkaitan dengan penemuan barang-barang kes tersebut. C D

Keputusan

Identiti Barang-Barang Kes, Sama Ada Terdapat Keraguan E

[26] En R. Shankar telah mengasaskan penghujahannya mengenai isu ini atas empat perkara berikut, iaitu (i) terdapat keraguan tentang identiti bakul plastik (P8) yang dikatakan bekas tempat dadah tersebut ditemui, (ii) percanggahan keterangan dalam penyediaan senarai bongkar, (iii) kebolehterimaan resit akuan terima (P5), dan (iv) kemungkinan berlaku pencampuran barang-barang kes dalam penstoran di Jabatan Kimia. Peguam terpelajar itu menghujahkan mana-mana satu alasan tersebut di atas boleh menyebabkan terputusnya rantaian keterangan mengenai identiti barang-barang kes tersebut. F G

Identiti Bakul Plastik P8

[27] En. R. Shankar telah menumpukan penghujahannya kepada keterangan pegawai penyiasat, SP7. Saksi itu menyatakan telah menerima daripada SP5 beberapa barang kes, termasuk 'satu bakul plastik merah' (P8), dan 18 ketulan mampat bahan tumbuhan disyaki ganja (P8A-8I, dan P11A-11I). Dia telah menandakan barang-barang kes tersebut dengan menurunkan tandatangannya serta mencatatkan nombor laporan dan tarikh pada barang-barang kes itu dengan menggunakan dakwat hitam. H I

- A [28] Peguam terpelajar itu seterusnya telah merujuk kepada bakul plastik P8 dan menarik perhatian mahkamah bahawa bakul itu sebenarnya berwarna merah jambu dan tidak merah seperti yang dikatakan oleh SP7. Begitu juga beliau telah menarik perhatian mahkamah bahawa bakul plastik P8 tersebut juga tidak mengandungi tandatangan SP7 atau nombor laporan dan tarikh yang dikatakan telah dicatatkannya pada bakul itu.
- B
- C [29] En. Eddie Yeo, Timbalan Pendakwa Raya (TPR) terpelajar, tidak menafikan bahawa bakul plastik P8 itu sebenarnya tidak berwarna merah tetapi merah jambu. Beliau turut bersetuju tidak terdapat tandatangan SP7 atau apa-apa penandaan yang dikatakan telah dibuatnya pada bakul plastik tersebut. Namun demikian, beliau menghujahkan rangkaian keterangan pihak pendakwa mengenai barang-barang kes tidak pernah putus. Menurut SP5
- D yang membuat rampasan telah mengenalpasti bakul plastik P8 tersebut melalui penandaan yang telah dibuatnya pada bakul itu. Oleh itu beliau menegaskan adalah tidak diragui bahawa bakul plastik yang dirampas oleh SP5 daripada kedua-dua tertuduh dan diserahkan kepada SP7 adalah bakul yang sama yang diekshibitkan di mahkamah.
- E
- F [30] Kami mendapati isu ini sahaja dengan sendirinya tidaklah mencukupi untuk menimbulkan apa-apa keraguan ke atas identiti barang-barang kes. Ekshibit P8 yang dipersoalkan itu hanya merupakan bekas di mana 18 ketulan-ketulan mampat (P8A-8I dan P11A-11I) itu dijumpai. Pada hemat kami isu ini perlu ditimbang bersama dengan percanggahan-percanggahan lain dalam keterangan saksi-saksi pendakwa, termasuk yang dibangkitkan dalam isu berikutnya mengenai penyediaan senarai bongkar.
- G *Senarai Bongkar*
- H [31] Penghujahan peguam terpelajar tertumpu kepada percanggahan dalam keterangan SP5 dalam pemeriksaan utama dan pemeriksaan balasnya mengenai penyediaan senarai bongkar barang-barang kes.
- I Dalam pemeriksaan utamanya, SP5 menyatakan seperti berikut:
- Tiba di Pejabat Narkotik, Jalan Stadium, saya bawa 2 OKT dan barang-barang kes ke Bilik Gerakan, IPK. Saya bersama D/L/Kpl Johari dan D/L/Kpl. Mat Sedi bawa kedua-dua OKT ke Bilik Gerakan. Kemudian saya buka isi kandungan dan membilang satu per satu di hadapan OKT.

[32] Keterangan ini ternyata bercanggah dengan keterangannya semasa diperiksa balas, di mana dia menyatakan seperti berikut:

Saya buat senarai bongkar mula-mula di tempat kejadian (saksi enggan menjawab soalan penguambela: "Yang mana satu benar - buat senarai bongkar di tempat kejadian atau di IPK?"). Yang benarnya saya buat senarai-senarai bongkar di tempat kejadian.

[33] Kami mendapati catatan pada senarai bongkar (P17A) menunjukkan ia dibuat pada hari tangkapan 22 Oktober 2001 jam 12.25 petang. Kereta tertuduh dilihat memasuki kawasan intipan pada 12.05 petang dan pertuduhan pula menunjukkan kesalahan pengedaran tersebut dilakukan pada lebih kurang jam 12.15 petang. Keterangan juga menunjukkan perjalanan dari tempat tangkapan ke IPK Alor Star mengambil masa 20 minit. Oleh itu, kami mendapati keterangan SP5, semasa diperiksa balas, bahawa P17A telah disediakan di tempat tangkapan adalah konsisten dengan urutan masa tersebut di atas.

[34] Pada pendapat kami percanggahan sedemikian telah menimbulkan beberapa persoalan dan keraguan ke atas kes pendakwa. Pertama, jika benar SP5 hanya membuka "isi kandungan dan membilang satu per satu di hadapan OKT" di Bilik Gerakan, IPK Alor Setar bagaimana dia boleh menyediakan senarai bongkar tersebut di tempat kejadian kerana senarai itu jelas memberikan bilangan bungkusan-bungkusan plastik daun-daun kering tersebut. Kedua, sama ada ketulan-ketulan mampat (eks. P8A-8I dan P11A-11I) yang dibuka dan dikira di hadapan kedua-dua tertuduh di Bilik Gerakan dan diserahkan kepada pegawai penyiasat SP7 adalah ketulan-ketulan mampat yang telah dirampas di tempat kejadian. Tiada penjelasan diberikan bagi percanggahan ini

[35] Kami mendapati percanggahan dalam keterangan SP5 dan SP7 berkaitan dengan identiti bakul plastik P8 dan penyediaan senarai bongkar tersebut adalah fakta-fakta yang sepatutnya diberi perhatian oleh hakim bicara dalam menentukan sama ada terdapat apa-apa keraguan mengenai identiti barang kes yang menjadi hal perkara pertuduhan sekarang ini. Namun demikian ternyata kepada kami bahawa hakim bicara telah gagal sama sekali mengarahkan perhatiannya kepada perkara-perkara tersebut. Kami akan kembali kepada ketidakarahan (non-direction) ini kemudian.

A *Kebolehterimaan Resit Akuan Terima P5*

[36] Berkenaan dengan resit akuan terima P5, En R. Shankar menghujahkan resit tersebut yang dicetak melalui komputer tidak boleh diterima sebagai keterangan kecuali disokong dengan
B perakuan yang dimaksudkan di bawah s. 90A(2) Akta Keterangan 1950 (“Akta”). Beliau menegaskan ketiadaan resit sedemikian turut menambahkan keraguan kepada identiti barang-barang kes yang dihantar untuk dianalisis.

[37] Mahkamah ini telahpun membuat beberapa pentafsiran mengenai pemakaian s. 90A Akta. Dalam kes *Gnanasegaran Pararajasingam v. Public Prosecutor* [1997] 4 CLJ 6, telah diputuskan bahawa keperluan di bawah subseksyen 90A(2) bagi pengemukaan suatu perakuan untuk membuktikan sesuatu dokumen itu telah
C dikeluarkan oleh komputer dalam kegunaan biasanya bukanlah suatu kehendak yang mandatori.

[38] Dalam kes *Ahmad Najib Aris v. Public Prosecutor* [2007] 2 CLJ 229, mahkamah ini telah berhadapan dengan isu sama ada keputusan suatu profil DNA yang diperolehi melalui komputer
E boleh diterima sebagai keterangan dengan tiadanya perakuan di bawah subseksyen 90A(2) atau keterangan lisan bagi menunjukkan dokumen itu telah dikeluarkan oleh komputer dalam urusan biasa penggunaannya. Mahkamah telah memutuskan bahawa dokumen tersebut boleh diterima sebagai keterangan berdasarkan subseksyen
F 90A(6), iaitu sesuatu dokumen yang dikeluarkan oleh komputer hendaklah dianggap sebagai dikeluarkan sedemikian dalam urusan biasa kegunaannya bagi maksud subseksyen 90A(1).

[39] Kami bersetuju dengan keputusan kedua-dua kes tersebut
G atas alasan-alasan yang diberikan dalam kes itu masing-masingnya. Dalam kes sekarang ini, SP4 dengan jelas menyatakan resit P5 adalah keluaran komputer yang telah ditandatangani. Memandangkan terdapat keterangan secara terus oleh SP4 bahawa dokumen P5 telah dikeluarkan oleh komputer sebagai resit akuan
H terima bagi ekshibit-ekshibit yang diserahkan kepadanya, maka kami mendapati pihak pendakwa telah berjaya membuktikan intipati di bawah subseksyen 90A(1), iaitu dokumen P5 telah dikeluarkan oleh komputer, dan ia telah dikeluarkan sedemikian dalam urusan biasa kegunaannya berdasarkan anggapan di bawah subseksyen
I 90A(6).

Sama Ada Berlaku Percampuran Barang-Barang Kes Di Makmal

[40] En. R. Shankar turut menghujahkan terdapat kemungkinan barang-barang kes telah bercampur dengan barang-barang kes lain semasa dalam simpanan SP4 di makmal. Beliau telah mengasaskan penghujahannya kepada keterangan SP4 yang menunjukkan terdapat barang-barang kes lain yang serupa dan telah dibuka yang disimpan bersama-sama dalam kabinetnya dalam tempoh enam bulan sebelum analisis dijalankan. Menurutnya tiada apa-apa pertimbangan telah diberikan oleh hakim bicara mengenai isu ini walaupun dibangkitkan dalam penghujahan.

[41] Walau apa pun, kami mendapati tidak berlaku apa-apa percampuran sedemikian berdasarkan kepada keterangan saksi-saksi pendakwaan dan pengecaman barang-barang kes. Keterangan SP4 jelas menunjukkan dia telah menjalankan analisis ke atas bahan-bahan tumbuhan dalam bungkusan asal E1 hingga E18 sebagaimana yang telah ditandakan oleh SP7. Setelah dianalisis, dia telah memasukkan semula bahan-bahan tumbuhan tersebut beserta dengan bungkusan asal masing-masing ke dalam paket-paket berasingan yang ditandakannya E1A hingga E18A.

[42] SP4 telah mengenalpasti paket E1A hingga E18A bersama-sama bungkusan-bungkusan plastik asal E1 hingga E18 yang terkandung di dalamnya masing-masing. Bungkusan-bungkusan plastik asal E1 hingga E18 tersebut turut dicamkan oleh SP7 sebagai bungkusan bahan-bahan tumbuhan yang diserahkan kepada SP4. Dengan yang demikian satu kesimpulan bolehlah dibuat bahawa bahan-bahan tumbuhan yang dianalisis oleh SP4 adalah bahan-bahan yang sama yang telah dikemukakan oleh SP7 kepadanya.

Kredibiliti Keterangan Saksi-Saksi Pendakwa

[43] Seterusnya kami beralih kepada aspek kredibiliti keterangan saksi-saksi pendakwa berkaitan dengan penemuan barang-barang kes.

[44] Penghujahan En. R. Shankar tertumpu kepada keterangan SP5 dari aspek penemuan dadah yang dipersoalkan dalam kereta tersebut. Dua persoalan telah dibangkitkan. Pertama, tempat sebenar dadah tersebut ditemui, dan kedua kedudukan “alaf speaker” di antara tempat duduk belakang kereta dengan bahagian boot semasa serbuan dilakukan.

- A [45] Mengenai isu pertama, SP5 dalam pemeriksaan utamanya menyatakan dia telah menemui ketulan-ketulan mampat dadah berbahaya tersebut di bahagian boot belakang kereta. Namun semasa diperiksa balas dia menyatakan seperti berikut:
- B Saya tidak setuju bahawa bahan-bahan mampat 18 ketul tidak dijumpa dalam bonet kereta Satria BES 780. Saya tidak setuju bahawa bakul warna merah jambu tidak dijumpai di bonnet belakang kereta. Bonnet di depan kereta dan boot kereta di belakang. Saya tahu perbezaan di antara bonnet dan boot kereta. (P17A) barang-barang dijumpai di bonet kereta. Dalam (P17B) barang-barang mampat dan bakul dijumpai di bonnet kereta.
- C
- D [46] Kami mendapati walaupun terdapat percanggahan yang amat ketara dalam keterangan saksi ini berkenaan tempat dadah yang dipersoalkan itu ditemui tetapi hakim bicara telah gagal mengarahkan perhatiannya kepada percanggahan tersebut.
- E [47] Kami juga mendapati keraguan mengenai tempat dadah tersebut ditemui tidak berakhir di sini sahaja. Malahan ia menjadi lebih kusut jika dikaitkan dengan keterangan saksi yang sama (SP5) tentang kedudukan 'alaf speaker' kereta Proton Satria itu semasa serbuan dilakukan.
- F [48] Menurut SP5 sebelum boot kereta dibuka dia dapat melihat ke dalam boot kereta daripada luar kerana 'alaf speaker' yang menutup boot kereta dari dalam tidak ada di tempat asalnya.
- G Semasa melihat daripada luar, dia nampak satu bakul plastik merah jambu yang kandungannya merupai ketulan-ketulan mampat daun kering yang disyaki ganja. Dia menyatakan 'alaf speaker' itu ada di bahagian tempat meletak kaki tempat duduk belakang kereta. Dia telah memegang papan 'alaf speaker' itu semasa dalam perjalanan ke IPK untuk memberi ruang kepada kedua-dua tertuduh memasuki kereta tersebut.
- H [49] Kami telah meneliti keterangan SP5 mengenai kedudukan 'alaf speaker' tersebut dengan gambar-gambar bahagian luar belakang kereta dan bahagian dalam boot kereta (lihat eks. P4I, 4J dan 4K). Kami mendapati gambar P4I dan 4J jelas menunjukkan sebuah payung yang terletak di atas 'alaf speaker' kereta yang terpasang di tempat asalnya. Manakala gambar P4K pula jelas menunjukkan terdapat wayar-wayar yang sedia terpasang dengan kemas pada bahagian bawah speaker yang berada pada alaf tersebut.
- I

[50] Hakim bicara telahpun menimbangkan isu ini dan menerima keterangan SP7. SP7 dalam keterangannya menyatakan dia telah meletakkan 'alaf speaker' tersebut di tempatnya sebelum kedua-dua tertuduh di masukkan ke dalam kereta untuk di bawa ke pejabatnya di Bahagian Narkotik. Sebelum itu dia mendapati kereta Proton Satria itu berada dalam keadaan berselerak dan 'alaf speaker' tersebut berada di atas tempat duduk belakang kereta. Menurutnya gambar P4I-4J tersebut telah diambil setelah dia meletakkan 'alaf speaker' itu di tempatnya.

A

B

[51] Namun demikian, kami mendapati keterangan SP7 tersebut turut menimbulkan beberapa persoalan selanjutnya. Jika benar 'alaf speaker' tersebut telah diletakkan oleh SP7 di tempat asalnya semata-mata untuk tujuan memberi ruang kepada kedua-dua tertuduh memasuki kereta, bagaimana pula dengan gambar P4K yang jelas menunjukkan sebuah speaker siap terpasang pada alaf tersebut dengan sambungan wayarnya sekali. Juga, apa perlunya SP7 melihat keadaan dalam kereta tersebut sebelum membawa kedua-dua tertuduh ke Bahagian Narkotik sedangkan dia telah menaiki sebuah kereta lain.

C

D

[52] Begitu juga kami mendapati adalah tidak masuk akal bagi kedua-dua tertuduh menanggalkan 'alaf speaker' tersebut jika benar mereka telah membawa bakul plastik yang mengandungi ketulan-ketulan mampat ganja tersebut dalam boot kereta Proton Satria tersebut setelah mengambil kira kereta itu jenis 'hatch back' di mana apa-apa yang ada di dalam boot kereta boleh dilihat daripada luar tanpa 'alaf speaker' tersebut.

E

F

[53] Kami mendapati hakim bicara turut gagal mengarahkan perhatiannya kepada persoalan-persoalan yang dibangkitkan di atas yang sepatutnya diambil kira semasa menilai keterangan kes pendakwaan.

G

[54] Apa yang mesti dilakukan oleh seseorang hakim bicara di akhir kes pendakwaan telah gariskan melalui keputusan-keputusan kehakiman. Hakim bicara hendaklah menjalankan penilaian maksimum ke atas keterangan-keterangan yang dikemukakan oleh pihak pendakwa, termasuk penilaian ke atas kredibiliti saksi-saksi (lihat *Looi Kow Chai & Anor v. Public Prosecutor* [2003] 1 CLJ 734 dan *Public Prosecutor v. Dato' Seri Anwar Ibrahim* (No. 3) [1999] 2 CLJ 215).

H

I

- A [55] Keadaan-keadaan di mana mahkamah rayuan akan campur tangan dalam keputusan hakim bicara turut di dijelaskan oleh mahkamah ini dalam kes *Lee Ing Ching v. Gan Yook Chin & Anor* [2003] 2 CLJ 19, di mana Gopal Sri Ram JCA berkata, di ms 33:
- B ... we re-affirm the proposition that an appellate court will not, generally speaking, intervene unless the trial court is shown to be plainly wrong in arriving at its decision. But appellate interference will take place where there has been no judicial appreciation of evidence. It is, we think appropriate that we say what judicial appreciation of evidence involves.
- C A judge who is required to adjudicate upon a dispute must arrive at his decision on an issue of fact by assessing, weighing and, for good reasons, either accepting or rejecting the whole or any part of the evidence placed before him. He must, when deciding whether to accept or to reject the evidence of a witness, test it against relevant criteria. Thus, he must take into account the presence or absence of any motive that a witness may have in giving his evidence. If there are contemporary documents, then he must test the oral evidence of a witness against these. He must also test the evidence of a particular witness against the probabilities of the case. A trier of fact who makes findings based purely upon the demeanour of a witness without undertaking a critical analysis of that witness' evidence runs the risk of having his findings corrected on appeal. It does not matter whether the issue for decision is one that arises in a civil or criminal case: the approach to judicial appreciation of evidence is the same. There are a number of important and leading cases in which the point has been considered.
- E
- F
- G [56] Seterusnya dalam kes *In Gan Yook Chin (P) & Anor v. Lee Ing Chin @ Lee Teck Seng & Ors* [2005] 2 MLJ 1, Mahkamah Persekutuan telah meluluskan ujian 'insufficient judicial appreciation of evidence' sebagai alasan campur tangan mahkamah rayuan sebagaimana yang disarankan dalam kes *Lee Ing Ching v. Gan Yook Chin, supra*. Dalam kes itu Steve Shim CJ (Sabah & Sarawak) (beliau pada masa itu) berkata, di ms 10, seperti berikut:
- H In our view, the Court of Appeal in citing these cases had clearly borne in mind the central features of appellate intervention is to determine whether or not the trial court had arrived at its decision or finding correctly on the basis of the relevant law and/or the established evidence. In doing so the Court of Appeal was perfectly entitled to examine the process of evaluation of the evidence by the trial court. Clearly, the phrase "insufficient judicial
- I

appreciation of evidence” merely related to such a process. This is reflected in the Court of Appeal restatement that a judge who was required to adjudicate upon a dispute must arrive at his decision on an issue of fact by assessing, weighing and, for good reasons, either accepting or rejecting the whole or part of the evidence placed before him. The Court of Appeal further reiterated the principle central to appellate intervention, ie that a decision arrived at by a trial court without judicial appreciation of the evidence might be set aside on appeal ...

A

B

[57] Dalam rayuan sekarang ini kami mendapati, atas alasan-alasan yang telah dihuraikan di atas, hakim bicara bukan sahaja telah gagal memberikan pertimbangan kehakiman (judicial appreciation) ke atas keterangan saksi-saksi pendakwaan berkaitan dengan identiti barang-barang kes tetapi juga telah gagal mengarahkan perhatiannya kepada beberapa percanggahan dalam keterangan saksi-saksi tersebut. Kami mendapati percanggahan dalam keterangan mereka mengenai masa dan tempat sebenar senarai bongkar disediakan dan keraguan tentang identiti bakul plastik P8 sudah tentu boleh mempengaruhi keputusan hakim bicara dalam menentukan sama ada terdapat keraguan dalam identiti barang-barang kes yang dimaksudkan.

C

D

E

[58] Begitu juga kami mendapati kegagalan hakim bicara menimbangkan percanggahan keterangan mengenai tempat sebenar dadah yang dipersoalkan dijumpai, dan kegagalan untuk menguji keterangan SP5 dan SP7 mengenai kedudukan ‘alaf speaker’ kereta semasa dadah itu dijumpai dengan gambar P4I-4K serta kemungkinan-kemungkinan lain yang disebut terdahulu jelas menunjukkan hakim bicara telah gagal menjalankan suatu penilaian maksimum ke atas keterangan kes pendakwaan.

F

[59] Pada hemat kami kedudukan sebenar ‘alaf speaker’ kereta semasa dadah yang dipersoalkan itu ditemui adalah relevan dalam menimbangkan sama ada kedua-dua tertuduh mempunyai apa-apa pengetahuan mengenai dadah yang dikatakan dijumpai dalam kereta tersebut. Sehubungan dengan itu kami juga mendapati isu ini juga relevan dalam menimbangkan motif SP5 dan SP7 memberikan keterangan yang diberikan itu.

G

H

[60] Dalam kes *Gooi Loo Seng v. PP* [1993] 3 CLJ 1 SC, telah diputuskan bahawa kegagalan hakim bicara meneliti keseluruhan keterangan secara objektif dari segala sudut merupakan suatu ketidakarahan (non-direction) yang terjumlah kepada suatu salah

I

- A** arah (misdirection). Begitu juga dalam rayuan sekarang ini kami berpendapat, atas alasan-alasan yang disebut terdahulu, terdapat beberapa ketidakarahan (non-direction) oleh hakim bicara terhadap keterangan-keterangan yang dikemukakan oleh pihak pendakwa yang jika diberi perhatian jelas menunjukkan kelemahan-kelemahan dalam kes pendakwaan.

- B** [61] Pada pendapat kami ketidakarahan sedemikian juga terjumlah kepada suatu salah arah yang serius. Pada prinsip amnya mahkamah akan membatalkan sesuatu sabitan jika berlaku sesuatu salah arah yang serius, lebih-lebih lagi dalam rayuan sekarang ini di mana kedua-dua tertuduh telah disabitkan atas suatu kesalahan yang membawa hukuman mati mandatori.

- C** [62] Atas alasan-alasan yang dinyatakan di atas, kami telah membenarkan rayuan kedua-dua tertuduh. Sabitan dan hukuman ke atas kedua-dua tertuduh dibatalkan, dan mereka dibebaskan dan dilepaskan dengan sewajarnya.

D

E

F

G

H

I